

Nr 707

Av herr **Andersson, Torsten**, och herr **Dahlén**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 65, angående anslag för budgetåret 1965/66 till statsdepartementen, m. m.*

(Lika lydande med motion nr 845 i Andra kammaren)

I proposition nr 185 till 1964 års riksdag angående lokaliseringpolitiken berördes även frågan om inrikesdepartementets befattning med dessa spörsmål. Ett särskilt organ — lokaliseringsberedningen — skulle inrättas.

På denna punkt hade lokaliseringsutredningen föreslagit att det centrala lokaliseringsorganet, som av kommittén föreslogs bli arbetsmarknadsstyrelsen, skulle handlägga sina ärenden i *samråd* med chefen för det departement, under vilket det centrala lokaliseringsorganet skulle höra. Kommerskollegium avstyrkte denna form av både principiella och sakliga skäl. Regeringsformen förutsätter, påpekar kommerskollegium i sitt remissyttrande, att de statliga myndigheterna handlar självständigt inom ramen för de uppdrag de fått genom statsmakternas eller Kungl. Maj:ts beslut. Det förordade samrådet skulle i verkligheten leda till att besluten i de olika ärendena fattas av departementschefen. Dessutom befarade kollegium att systemet skulle bli tungrott och medföra krångel. En annan sak är att det kan vara lämpligt, att avgöranden i ärenden, som avser stora belopp, skall ligga hos Kungl. Maj:t och att beredningen av dessa ärenden anförtros en särskild arbetsgrupp inom vederbörande departement, tillägger kommerskollegium.

I propositionen gjorde departementschefen uttalanden, som förefaller att gå än längre än kommitténs, då det gäller att koppla in de självständiga ämbetsverkens handläggning i departementet. Departementschefen säger bl.a., att den av honom föreslagna lokaliseringsberedningen inom departementet skall organiseras för att ge överblick och samordning beträffande de lokaliseringpolitiska frågorna samt att i beredningen skall ingå företrädare för berörda departement och myndigheter samt näringslivets organisationer. Med denna uppläggning förefaller det att stor risk finns för en direkt form av ministerstyrelse som är främmande för vårt land. I realiteten skulle nämligen departementschefens ställning i lokaliseringsberedningen kunna bli sådan, att de avgöranden, som ämbetsverken skall träffa, skulle komma att beslutas i beredningen, även om man ur formell synvinkel söker undvika detta intryck.

Departementschefen meddelade i propositionen i fjol, att han skulle i

1965 års statsverksproposition ta upp frågan om organisationen för behandlingen av lokaliseringsspörsmålen.

Detta löfte återupprepas i årets statsverksproposition, där det dock hänvisas till en senare proposition. Den i statsverkspropositionen åsyftade propositionen har nu kommit (nr 65). Där finns dock ingen redovisning av utlovad karaktär. Det omtalas endast att det för handläggningen av lokaliseringsspörsmålen behövs arbetsenheter med två departementsråd och två kansliråd.

Under sådana förhållanden är det uppenbart att ett närmare klarläggande av lokaliseringsberedningens organisation och de principiella riktlinjerna för denna behöver äga rum. Riksdagen bör sålunda uttala att varje form av ministerstyrelse bör undvikas. De beslut, som skall fattas av inrikesministern beträffande framställningar om lokaliseringspolitiska åtgärder, bör som grund alltid ha utlåtande från berörda myndighet, i första hand arbetsmarknadsstyrelsen. De berörda myndigheterna skall självständigt och utan något samråd med statsrådet fatta sina beslut. Det är sedan naturligt att inrikesministern, då det slutliga beslutet ankommer på honom, kan behöva tillgång till expertis som finns inom andra myndigheter. Hur departementschefen tänker sig att denna samverkan skall äga rum hade man anledning förmoda, att departementschefen skulle ha meddelat i samband med beslut om anslag och personalorganisation. Men detta har alltså inte skett. Inte heller meddelas vilka departement och myndigheter eller vilka näringslivsorganisationer som skall ingå i beredningen. Det finns anledning för riksdagen att här begära att inrikesministern skall komma med närmare upplysningar. Utskottet bör alltså söka få dessa spörsmål klarlagda.

Med stöd av det ovan anförda hemställas,

att riksdagen med anledning av proposition nr 65 måtte uttala att varje form av ministerstyrelse i fråga om beredning av lokaliseringsspörsmålen måste undvikas; samt

att riksdagen måtte uttala att lokaliseringsberedningen bör sammansättas med tanke härpå.

Stockholm den 7 april 1965

Torsten Andersson

Olle Dahlén